

Pārbaudes darbs

Folklorā

1. Lasi tautasdziesmas un sagrupē tās tabulā pēc dotajiem kritērijiem! 13 p

Tabulā raksti tautasdziesmas numuru!

Tautasdziesmas, kurās raksturots slinkums, netikums.	Tautasdziesmas, kurās raksturots čaklums, tikums.

①. Kalniņā sēdēdama,
Puišu godu noskatīju:
Divas stundas kājas āva,
Trešo jūdza kumeliņu.

②. Man māmiņa piesacīja
Baltai iet tīrumā;
Es uzvilku līnu kreklu
Ziedainām maliņām.

③. Balta nāca tautu meita
Kā ar sniegu apsnigusi.
Nav ar sniegu apsnigusi,
Nāk ar savu tikumiņu.

④. Viegla tec celiņā,
Čakla ej darbiņā!
Tad iedos Laimes māte
Pašas laimes atslēdziņu.

⑤. Teic, māmiņa, manu godu,
Neteic manu augumiņu!
Kas no mana augumiņa,
Kad darbiņu nemācēju?

⑥. Arājiņ, arājiņ,
Tavu lielu netikumu!
Stallī zviedza kumeliņi
Vakarrīta barojumu.

⑦. Šīs sētiņas meitiņām
Dvieļus austi nevajaga:
Zirneklīši noauduši
Gar visām sienmalēm.

⑧. Nebēdā, māmuliņa,
Ka es tevi viena meita;
Izkūlusi, samalusi
Vēl aiziešu druviņā.

⑨. Es nebiju laiska meita,
Bet tikusi darbiņam:
Ar cimdiem govis slaucu,
Ar dakšām vietu taisu.

⑩. Tikušām meitiņām
Dzīvot ceļa maliņā:
Balts galdiņš, baltas kannas,
Tīr' istaba izslaucīta.

⑪. Maķenīt palaidos
Vienu gadu slinkumā:
Trīs gadiņu nevarēju
Maizītē atgūties.

⑫. Balta gāju govu slauktu,
Balta ganu izvadītu,
Balta sēd mīlā Māra
Manā govu laidarā.

⑬. Var man' ļaudis aprunāt,
Nevar mani pabarot.
Manas rokas, manas kājas
Baro manu augumiņu.

2. Ieraksti tabulā folkloras žanra skaidrojumam atbilstošā žanra numuru! 7 p.

Nr. p. k.	Folkloras žanrs	Atbilstošā žanra numurs	Folkloras žanra skaidrojums
1.	Sakām-vārds		Īss stāstījums par kādu komisku gadījumu.
2.	Pasaka		Asprātīgs jautājums, uzdevums kāda priekšmeta, parādības vai darbības uzminēšanai, nenosaucot to tieši.
3.	Mikla		Sacerējums, kurā vēstīts par fantastiskiem notikumiem, kuros dažkārt darbojas pārdabiski tēli.
4.	Teika		Īsi, kodolīgi izteicieni, kuros ietverta kāda dzīves gudrība.
5.	Anekdote		Tautas daiļrades sacerējums dzejas formā.
6.	Ticējums		Vēstījums, kurā apvienots reālais un fantastiskais un kurā tiecas izskaidrot kādas parādības rašanos.
7.	Tautas-dziesma		Dabas un cilvēku dzīves parādību likumsakarību skaidrojums, kas izriet no pieredzes.

3. Kas ir šis cilvēks? Uzraksti, ko tu zini par viņa mūža darbu! 3 p.

